

РАЙНЕР МАРИЯ РИЛКЕ ОРФЕЙ, ЕВРИДИКА И ХЕРМЕС

Превод от немски: Стоян Бакърджиев, 1979

chitanka.info

ОРФЕЙ, ЕВРИДИКА И ХЕРМЕС [0]

*То бе възшебен рудник на душите.
Като потайни жили от сребро
вървяха в мрака те. Под всеки корен
кръвта към хората потече бавно
И в мрака тежка бе като порфир.
Не бе червено нищо друго.*

*Там имаше скали,
гори необитаеми и пусти,
надвесени над бездната мостове
и езеро — огромно, сляпо, сиво,
чието призрачно, далечно дъно
като дъждовен небосвод висеше.
Посред поляни нежни и смирени
изникна светла и сама пътека,
като безкрайна ивица от бледност.*

А по пътеката вървяха те.

*Начело строен мъж с наметка синя,
пред себе си тревожно, глухо взрян.
Кракът му гълташе беззвучно пътя
на едри хапки; тежките му длани
висяха стиснати, с товар от бръчки,
забравили онази лека лира,
прорасла в левия му лакът, както*

с маслиновите клони сраства роза.
И сетивата му се раздвоиха:
окоето, като пес, напред летеше
и пак се връщаше, и неуморно
го чакаше край близкия завой —
а пък слухът му, също като мирис,
зад него креташе едва-едва.
Понякога той мислеше, че вече
ще чуе хода на онези двама,
които се изкачваха след него.
Бе ехото от стъпките му само.
И вятърът на неговата дреха.
Но той си каза гласно: „Те ще дойдат!“ —
дочувайки как ехото отвърща.
И ето, те ще дойдат, но ще крачат
ужасно тихо, ако би могъл
да се обърне (без да разруши
това, което вече бе постигнал),
той би видял как двамата се движат
и тихо по следите му вървят:

Богът на пътища и бързи вести —
с калпак на странник над очите светли,
размахващ леко тъничка тояжка;
на всеки глезен с пърхащи крилца,
а с лявата ръка я води: **нея**.

Онази Тъй Обичана, която
от лирата изтръгна скръб, по-буйна
от жалбите на всички оплаквачки;
създаде свят от плач, където всичко
отново заживя: гора, долина,
пътека, местност, звяр, река, поле;
която в този тъжен свят изгря,
тъй както грее слънце над земята
и както свети скръбното небе,
небе от плач с гримаси от звезди —

онази Тъй Любима.

*И тя вървеше с бога за ръка,
препъвана от дългия саван,
несигурна, но кротка, търпелива.
Вгълби се в себе си, като в надежда,
но без да мисли за мъжа отпред,
нито за пътя, водещ към Живота.
Вгълби се в себе си. Небитието
изпълваше я цяла.
Бе като плод — от сладост и от мрак,
препълнена от своята смърт огромна;
тъй нова, че тя нищо не разбра.*

*Тя непозната девственост усети,
неосквернена; полът ѝ се сви,
като цветче пред прага на нощта.
Ръката ѝ, отвикнала от ласки
на брачно ложе, се обиди даже
от оня допир лек на бога, сякаш
бе някаква интимност прекалена.*

*Не беше вече тя жената руса,
звъняща на поета в песента,
не беше остров или дъх в леглото,
нито пък собственост на оня мъж.*

*Като разпусната коса — свободна,
отдаваща се — като дъжд пороен,
тя беше изразходвана стократно.*

Бе вече корен тя.

*Когато богът рязко
я задържа и с глас горчив и тъжен
изрече думите: „Той се обърна!“ —*

тя нищо не разбра и каза: „Кой?“

А там далеч, на изхода от мрака
стоеше някакъв човек с лице
неузнаваемо. И той видя
как в ивицата на една пътека
с печален поглед богът-вестносец
пое полека след онази сянка,
която беше тръгнала назад,
препъвана от дългия саван,
несигурна, но кротка, търпелива.

1904

[0] Според поемата на Овидий „Метаморфози“ тракийският певец Орфей загубил жена си, нимфата Евридика, понеже в деня на сватбата им била ухапана от змия. Орфей слязъл в ада, пленил с песните си владетеля му Хадес и измолил да му върнат Евридика. При обратния път двамата били съпровождани от бог Хермес. Орфей обаче не устоял на условието да не поглежда назад към Евридика, докато не излязат от подземното царство, и така я загубил завинаги. Рилке използва сюжета свободно в много свои творби, също в „Солети към Орфей“ и в „Насрещни строфи“. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.